

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Том II

В – Вшетечка

МАТИЦА СРПСКА
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ

НОВИ САД – БЕОГРАД 2013

(1989) и Универзитету Хериот–Ват у Единбургу (1992). У периоду 1997–2000. био је проректор Универзитета уметности у Београду, а 1998–2000. један од оснивача и професор на ФЛУ у Нишу. Осим сликарством, цртежом и графиком, бавио се и мозаиком, илустрацијом и опремом књига, публицистиком, фотографијом и камером. Његови рани радови настали су у духу сезансовског превођења елемената пејзажа у геометријски апстраховане призоре, асоцијативне представе биоморфног света. Каснија дела, претежно апстрактног ликовног израза, снажних колористичких и светлосних контраста, експресивне гестуалности и пулсирајућег ритма, утемељена су на личном, чулном искуству природе и креативној синтези идејно–естетских принципа Ван Гога и Гогена. Док фовистичке експлозије боја у сликама из циклуса *Шејња са Сиојаном Белићем кроз Грчку* (1999–2000) сугеришу осећање оптимизма, атмосферу животне радости и хармоније, неочекивано хладан колорит цртежа митске садржине (циклус *Тамна сйрана океана*, 2008) открива свест аутора о неизмерним силама природе. Добитник је Награде АЛУ за мозаик (1973), Октобарске награде за сликарство младих (1974), I награде за цртеж (1977), те Велике плакете Универзитета уметности у Београду (2005).

ЛИТЕРАТУРА: С. Бошњак, Ј. Деспотовић, *Зоран Вуковић*, Бг 1995; М. Павловић, *Зоран Вуковић: цртежи*, Бг 2008. В. Круљац

ВУКОВИЋ, Илија, лекар, педијатар, универзитетски професор (Жабљак, 2. VIII 1929 – Београд, 6. XII 1999). Медицински факултет (1955) и специјализацију педијатрије (1962) завршио у Београду. Године 1958. почео је да ради на Универзитетској дечјој клиници, на којој је провео цео радни век. Каријеру на Мед. ф. у Београду започео избором за асистента 1966, а за редовног професора биран је 1987. Бавио се најпре алергологијом и докторирао на тему алергије на лекове, а затим имунологијом и хематолологијом. Руководио је Службом за имунохематологију. Основао је прву модерну клиничку имунолошку лабораторију на Универзитетској дечјој клиници и допринео развоју дечје хематологије и онкологије у Србији. Члан Академије медицинских наука СЛД од 1987. Био је генерални секретар Југословенске кооперативне групе за дечју хематологију, онкологију и имунологију, председник Секције за хематологију и трансфизиологију СЛД, шеф Катедре за педијатрију Мед. ф. у Београду. Одликован је Медаљом за храброст, Орденом рада са златним венцем, Орденом заслуга за народ са сребрним зрацима, добитник је Плакете града Београда и Повеље СЛД.

ДЕЛО: „Урођени и стечени имунодефицијентни поремећаји и болести”, у: *Педијатрија*, Бг 1991.

ЛИТЕРАТУРА: *Ко је ко у Србији*, Бг 1995; Е. Стојимировић, *Развој педијатријске хематологије, онкологије и имунологије 1970–2005*, Бг 2006.

Д. Јанић

ВУКОВИЋ, Илија, ветеринар, универзитетски професор (Шид, 27. VIII 1947). Дипломирао (1972), магистрирао (1977) и докторирао (1981) на Ветеринарском факултету у Београду. По дипломирању се запослио на ВФ, где је биран у сва наставна звања, а за редовног професора 1993. На основним студијама предаје предмете Технологија меса и Објекти индустрије намирница. На Медицинском факултету у Београду учествује у извођењу последипломске наставе из Хигијене и исхране људи. Аутор је универзитетског уџбеника *Основе технологије меса* (Бг 1992). Боравио је 15 месеци на усавршавању на Институту за технологију меса и Институту за микробиологију меса Савезног завода за науку о меду у Кулмбаху (Немачка), а краће време на Ветеринарском универзитету у Бечу и студијском боравку у Краљевини Данској. Држао је предавања по позиву у земљи и иностранству. У оквиру научно–истраживачког рада изучава микробиолошку стабилност топлотно третираних производа од меса, технологију израде ферментисаних производа од меса и сољених и димљених производа од рибе. Био је шеф Катедре за хигијену и технологију намирница анималног порекла на Факултету ветеринарске медицине (2005–2009). Учествовао је у изради прописа из области квалитета производа од меса.

ДЕЛА: коаутор, „Computer procedure for the quick determination of the f-value based on the Gaussian integration”, *Fleischwirtschaft*, 2002, 11; „Drying of cured in ripening room and in vacuum with a following ripening”, *Fleischwirtschaft*, 2003, 10; коаутор, „Ripening of dry cured pork in vacuum packaging – Part 1: Influence on the physico-chemical properties”, *Fleischwirtschaft*, 2007, 9.

ЛИТЕРАТУРА: М. Ж. Балтић (ур.), *35 година Огсека за хигијену намирница, Ветеринарски факултет Универзитета у Београду*, Бг 1997.

М. Ж. Балтић

ВУКОВИЋ, Јанко, контраадмирал (Језеране, Хрватска, 27. IX 1871 – Пула, 1. XI 1918). Војну поморску академију Аустроугарске је завршио у Риједи. Као морнарички кадет на броду „Фажана” опловио је планету. По завршетку школовања у поморској академији 1889, службовао је на неколико бродова аустроугарске поморске флоте, обављајући различите командне и штабне дужности. Командант брода–торпиљера постао је 1893. Од 1911. непрекидно се налазио на дужности команданта већих бродова. У чин капетана бојног брода је унапређен 1915. и постављен на место команданта бојног брода „Бамберг”, а убрзо затим је постао командант лаке крстарице „Адмирал Шпаун”.

По уласку Италије у рат на страни сил Антанте 1915, истакао се у борбама против италијанске флоте када је брод под његовом командом потопио неколико италијанских бродова. Након слома Аустроугарске прикључио се поморским снагама Државе Словенаца, Хрвата и Срба. Народно вијеће Државе СХС га је унапредило у чин контраадмирала и поставило на дужност команданта Флоте. На тој дужности је настојао да створи поморске снаге нове државе с остатака некадашње аустроугарске флоте сиречи преузимање њених бродова од стране италијанских поморских снага. Погинуо је у Пули кад су италијански поморски диверзанти потопили адмиралски и командантски брод целокупне флоте „СМС Вирибу Унитис”, који по древном поморском обичају није желео да напусти.

ЛИТЕРАТУРА: М. Бјелајац, *Војска Краљевине СХС 1918–1921*, Бг 1988; С. Вукушић, *Адмирал*, Бг 2006. А. Животић

Јован Вуковић
(РОМС)

ВУКОВИЋ Јован, лингвиста, филолог, универзитетски професор (Пишче ко Плујина, Црна Гора, 13. VIII 1905 – Сарајево, 18. III 1979). На групи за српски језик књижевност Филозофског факултета у Београду дипломирао 1928. Од 1929. до 1940. радио као средњошколски професор у Мостару. Докторирао 1937. на ФФ у Београду, где је 1940–1946. био асистент. У Сарајеву је од 1946. предавао на Вишој педагошкој школи, а 1950–1975. на ФФ, где је ванредни а од 1957. редовни професор.

В. се успешно огледао у више језичких дисциплина: дијалектологији, акцентологији, историји језика, синтакси, лингвистичкој стилистици, ономастици, теорији стандардног језика, методици наставе итд. У дијалектологији, у којој је остварио високе резултате и којој је остао веран до краја живота, централно место припада испитивању говора Пиве и Дробњака (дисертација „Говор Пиве и Дробњака”, *ЈФ*, 1938–1939, 17; *Акцентаи говора Пиве и Дробњака*, Бг 1940). Био је на челу пројекта

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Издавачи

МАТИЦА СРПСКА, Нови Сад
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ, Београд
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ, Београд

За издаваче

Проф. др Драган Станић
Академик Никола Хајдин
Драгољуб Којчић

Лектори

Милена Микић Враголић, Вера Василић

Коректори

Вера Василић, Бранислав Карановић

Компјутерски слој

Редакција Српске енциклопедије

Припрема за штампу

Наташа Прибићевић, Александар Прибићевић

Технички уредник

Вукица Туцаков

Штампа

Службени гласник, Београд

Тираж 5.000

ISBN 978-86-7946-121-6

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
0 /9 (497 . 11) (031 . 038)

СРПСКА енциклопедија . Том 2 , В–Вшетечка /
[главни уредници Чедомир Попов, Драган Станић] . - Нови Сад :
Матица српска ; Београд : Српска академија наука и уметности :
Завод за уџбенике, 2013 (Београд : Службени гласник) . - 980 стр. :
илустр. ; 30 см

Тираж 5.000.

ISBN 978-86-7946-121-6

а) Србија - Енциклопедије б) Енциклопедије, националне

COBISS . SR - ID 281167623

К.Б. 34922

8 600262 035776 1